

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Postavení dítěte v řízení ve věcech provinění a činů jinak trestných“

**Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR
Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí**

**Termín a místo konání: 6. listopadu 2026 od 9:00
online**

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Řízení proti mladistvým a dětem mladším 15 let představuje mimořádně citlivou oblast, kde se protíná ochrana společnosti s ochranou práv dítěte. Český právní řád rozlišuje mezi mladistvými, kteří jsou trestně odpovědní za provinění, a dětmi mladšími 15 let, které se dopustily činu jinak trestného, avšak trestně odpovědné nejsou. U obou skupin se uplatňuje specifický režim podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže, který má za cíl nejen reagovat na protiprávní chování, ale především předcházet jeho opakování a podporovat resocializaci dítěte. Postavení dítěte v těchto řízeních je chráněno souborem právních garancí, vycházejících z národní úpravy i mezinárodních standardů, zejména Úmluvy o právech dítěte a Obecných komentářů Výboru OSN pro práva dětí. Klíčová je zásada nejlepšího zájmu dítěte, právo být slyšeno, právo na právní pomoc a přiměřené procesní záruky. Úlohu zde mají nejen soudy a státní zastupitelství, ale také OSPOD, probační a mediační služba, školy a rodiny. Seminář se zaměří na praktické otázky spojené s uplatňováním práv dítěte v řízení, na limity a možnosti ukládaných opatření, na vyvažování ochrany společnosti a ochrany dítěte, a na rizika stigmatizace či sekundární viktimizace. Účastníci získají přehled platné právní úpravy, judikatury i metodických doporučení a praktické dovednosti, jak hájit práva dítěte a přitom zajistit účinnou reakci na nežádoucí chování.

Po absolvování programu bude účastník schopen:

- vysvětlit právní rámec řízení o proviněních a činech jinak trestných
- rozlišit postavení dítěte mladšího 15 let a mladistvého
- uplatnit zásadu nejlepšího zájmu dítěte při návrzích a doporučeních
- zajistit, aby dítě bylo slyšeno a porozumělo řízení
- vysvětlit procesní práva dítěte a zajistit jejich dodržování
- spolupracovat s obhájcem, kolizním opatrovníkem a dalšími aktéry
- argumentovat v souladu s Úmluvou o právech dítěte a komentáři Výboru OSN
- rozlišit druhy opatření a jejich účel
- posoudit vhodnost opatření podle individuálních potřeb dítěte
- zabránit stigmatizaci a podpořit reintegraci dítěte
- identifikovat rizika sekundární viktimizace a předcházet jim
- orientovat se v judikatuře českých soudů a ESLP
- zpracovat kvalitní podklady a zprávy pro soud
- využít multidisciplinární spolupráci a případové konference
- aplikovat metodické nástroje pro posouzení a monitorování

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:**1. Právní rámec řízení o proviněních a činech jinak trestných**

- Zákon o soudnictví ve věcech mládeže
- Vazby na OZ, ZSPOD, ZŘS a OSŘ
- Rozdíl mezi proviněním a činem jinak trestným
- Procesní rámec a základní principy
- Úmluva o právech dítěte a mezinárodní standardy
- Obecné komentáře Výboru OSN pro práva dětí
- Judikatura českých soudů a ESLP
- Význam prevence a výchovného působení

2. Postavení dítěte mladšího 15 let

- Nepřípustnost trestní odpovědnosti
- Ochranná a výchovná opatření
- Role soudu a OSPOD
- Podpora rodiny a školy
- Rizika stigmatizace
- Procesní garance a účast dítěte
- Vztah k opatřením podle ZSPOD
- Mezinárodní praxe

3. Postavení mladistvého (15–18 let)

- Trestní odpovědnost za provinění
- Specifika procesního postavení
- Právo na obhajobu a právní pomoc
- Práva při výslechu a jednání před soudem
- Možnost alternativních opatření
- Opatření trestní, výchovná a ochranná

- Důraz na resocializaci
- Participace rodiny a školy

4. Zásada nejlepšího zájmu dítěte

- Obsah zásady a její praktické uplatnění
- Vyvažování ochrany společnosti a dítěte
- Judikatura k aplikaci zásady
- Vztah k Úmluvě o právech dítěte
- Individuální posouzení každého případu
- Vztah k výchovným a ochranným opatřením
- Riziko formalismu
- Doporučení metodických pokynů

5. Právo dítěte být slyšeno

- Právo na aktivní participaci
- Techniky zajištění srozumitelnosti řízení
- Zapojení prostřednictvím opatrovníka
- Zohlednění věku a vyspělosti dítěte
- Riziko formálního naplnění povinnosti
- Význam autentického názoru dítěte
- Dokumentace názoru dítěte
- Mezinárodní standardy

6. Procesní garance v řízení

- Právo na spravedlivý proces
- Zákaz diskriminace
- Právo na právní pomoc
- Právo na přiměřenou délku řízení
- Přiměřenost procesních kroků věku dítěte
- Mechanismy stížností a opravné prostředky
- Role obhájce a opatrovníka
- Kontrola zákonnosti postupu

7. Role OSPOD v řízení

- Návrhy a podněty k soudu
- Zpracování podkladů a zpráv
- Podpora dítěte a rodiny
- Koordinace s probační a mediační službou
- Monitoring výkonu opatření
- Účast na případových konferencích
- Etická dilemata v praxi
- Prevence sekundární viktimizace

8. Opatření ukládaná dětem a mladistvým

- Opatření výchovná
- Opatření ochranná
- Opatření trestní
- Kritéria volby opatření
- Proporcionalita a individualizace
- Účel a očekávaný efekt opatření
- Monitoring plnění
- Rizika nadužívání

9. Spolupráce institucí

- Soudy pro mládež
- Státní zastupitelství
- Probační a mediační služba
- Školy a školská zařízení
- Zdravotnická zařízení a odborníci
- Neziskové organizace
- Koordinace přes případové konference
- Význam multidisciplinární spolupráce

10. Rizika a pochybení v praxi

- Nadužívání pobytových opatření
- Mechanické ukládání bez individualizace
- Nedostatečné zapojení dítěte
- Chybějící hlas dítěte v rozhodování
- Slabá dokumentace a monitoring
- Stigmatizace a sekundární viktimizace
- Formální odkaz na nejlepší zájem bez obsahu
- Nedostatečná prevence recidivy

11. Mezinárodní kontext a inspirace

- Standardy Rady Evropy
- Doporučení Výboru OSN pro práva dětí
- Inspirace ze zahraničních úprav
- Alternativní programy a praxe
- Restorativní přístup v justici
- Zapojení komunity a rodiny
- Prevence recidivy mladistvých
- Přenositelnost zahraničních modelů

12. Kazuistiky a závěrečné doporučení

- Modelové případy řízení o provinění
- Modelové případy řízení o činech jinak trestných
- Úspěšná resocializace – příklady dobré praxe
- Selhání opatření – poučení z chyb
- Diskuse a sdílení zkušeností účastníků
- Vzorové postupy OSPOD v praxi
- Doporučení pro metodiky a lokální standardy
- Shrnutí a akční kroky účastníků